

**Par saistošo noteikumu Nr.2025/6
“Grozījumi Aizkraukles novada domes 2023. gada 19. oktobra
saistošajos noteikumos Nr. 2023/17
"Par Aizkraukles novada pašvaldības materiālajiem pabalstiem”
apstiprināšanu**

**Saistošo noteikumu Nr.2025/6
Grozījumi Aizkraukles novada domes 2023. gada 19. oktobra
saistošajos noteikumos Nr. 2023/17
“Par Aizkraukles novada pašvaldības materiālajiem pabalstiem”
PASKAIDROJUMA RAKSTS**

<p>1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums</p>	<p>1.1. Saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi: Saistošo noteikumu mērķis ir paplašināt Aizkraukles novada pašvaldības nodrošināto materiālo pabalstu saņēmēju loku, precizēt pabalstu piešķiršanas nosacījumus un palielināt atbalsta apmēru.</p> <p>1.2. Problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi: Bērnu tiesību aizsardzības likuma 67. panta ceturtajā daļā noteikts, ka laikā, kad bērns atrodas ārpusģimenes aprūpē, viņa dzīvesvieta saglabājas tās pašvaldības administratīvajā teritorijā, kura pieņēmusi lēmumu par ārpusģimenes aprūpi, līdz ar to šobrīd esošie noteikumi ierobežo šo bērnu iespējas saņemt pabalstu bērniem ar invaliditāti ārstēšanās, medikamentu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumu segšanai. Vienlaikus ir saņemts biedrības “Latvijas savienība "Černobiļa"” iesniegums (reģistrēts Aizkraukles novada pašvaldībā 05.12.2024. ar Nr. A/5.10/24/4546) ar lūgumu palielināt pabalstu ČAES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem, saistībā ar cenu kāpumu. Papildus saistošajos noteikumos ir nepieciešams veikt tehniskus grozījumus saistībā ar iestāžu nosaukumu maiņu, apdzīvotu vietu nosaukumu rakstības maiņu.</p> <p>1.3. Pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums: Esošā materiālā atbalsta sistēma neatpoguļo aktuālās iedzīvotāju vajadzības. Ir konstatēts, ka pastāv nepilnības pabalstu piešķiršanas kritērijos, kas ierobežoja dažu iedzīvotāju grupu piekļuvi pašvaldības atbalstam. Papildus tam, esošais pabalstu apmērs neatbilst šī brīža ekonomiskajām tendencēm (inflācijai un cenu pieaugumam), tāpēc ir nepieciešams palielināt atbalsta apmēru.</p> <p>1.4. Ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība: Esošā saistošo noteikumu redakcija nosaka materiālo pabalstu piešķiršanas kārtību Aizkraukles novada pašvaldībā, taču tā nenodrošina pietiekamu precizitāti noteikumu interpretācijā un piemērošanā, kā arī nepieciešams palielināt noteiktus pašvaldības pabalstus.</p>
--	--

	<p>1.5. Iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības: Nepieņemt saistošos noteikumus, līdz ar to saglabāt pašvaldības nodrošināto palīdzību esošajā līmenī.</p>												
<p>2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu</p>	<p>2.1. Saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus:</p> <table border="1" data-bbox="608 360 1465 808"> <thead> <tr> <th>Pabalsts</th> <th>Aprēķins</th> <th>euro</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ikgadējais pabalsts politiski represētajām personām</td> <td>100 euro * 164 personas</td> <td>16 400</td> </tr> <tr> <td>Ikgadējais pabalsts Čornobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem</td> <td>100 euro * 50 personas</td> <td>5 000</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Izdevumu plāns 2025. gadam</td> <td>21 400</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pabalstu saņēmēju skaits ar katru gadu samazinās. Ikgadējo pabalstu politiski represētajām personām 2022.gadā saņēma 183 personas, 2023.gadā 173 personas un 2024.gadā 164.personas.</p> <p>Ikgadējo pabalstu Čornobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem 2022.gadā saņēma 63 personas, 2023.gadā 58 personas, 2024.gadā 55 personas.</p> <p>Prognozējams, ka šo pabalstu saņēmēju skaits turpmāk katru gadu samazināsies.</p> <p>2.1.1. samazina vai palielina ieņēmumu daļu: Pašvaldības ieņēmumu daļa nemainās.</p> <p>2.1.2. samazina vai palielina izdevumu daļu: Ņemot vērā, ka izdevumu plāns ir indikatīvs un var mainīties atbilstoši pieprasījumam, var secināt, ka pašvaldības izdevumu daļa būtiski nepalielinās. Izdevumu plāns sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības pabalstiem ir apstiprināts ar Aizkraukles novada domes 2025. gada 23. janvāra saistošajiem noteikumiem Nr. 2025/1 “Par Aizkraukles novada pašvaldības budžetu 2025. gadam”.</p> <p>2.1.3. ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām): Izdevumi neietekmē citas pašvaldības budžeta pozīcijas.</p> <p>2.2. Informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (saistībā ar 5., 6.sadaļu). Jaunu darba vietu veidošanu saistošie noteikumi neparedz.</p>	Pabalsts	Aprēķins	euro	Ikgadējais pabalsts politiski represētajām personām	100 euro * 164 personas	16 400	Ikgadējais pabalsts Čornobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem	100 euro * 50 personas	5 000	Izdevumu plāns 2025. gadam		21 400
Pabalsts	Aprēķins	euro											
Ikgadējais pabalsts politiski represētajām personām	100 euro * 164 personas	16 400											
Ikgadējais pabalsts Čornobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem	100 euro * 50 personas	5 000											
Izdevumu plāns 2025. gadam		21 400											

<p>3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci</p>	<p>3.1. Sociālā ietekme – ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekme uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību: Saistošie noteikumi atstās tiešu, pozitīvu ietekmi uz bērniem, personām, kuras piedalījās Čornobiļas atomelektrostācijas avārijas seku likvidēšanā un politiski represētās personām, kuras ir vienas no grupām, kuru dzīves līmenis ir zemāks saistībā ar dažādiem ārējiem faktoriem. Saistošie noteikumi veicinās finansiāli labvēlīgāku stāvokli, samazinot nevienlīdzību, nabadzības un sociālās atstumtības risku.</p> <p>3.2. Ietekme uz vidi – ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība: Nav attiecināms.</p> <p>3.3. Ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi:</p> <p>3.3.1. ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību”: Nav attiecināms.</p> <p>3.3.2. nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā: Nav attiecināms.</p> <p>3.3.3. radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā: Nav attiecināms.</p> <p>3.4. Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā: Nav attiecināms.</p> <p>3.5. Ietekme uz konkurenci: Nav attiecināms.</p>
<p>4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām</p>	<p>4.1. Institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālās palīdzības pabalstus, personai ir jāvēršas Aizkraukles novada Sociālajā dienestā vai Aizkraukles novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Dzimtsarakstu nodaļā (tai skaitā teritoriālajās vienībās un attālinātajos klientu pieņemšanas punktos Aizkraukles novada pagastu pakalpojumu centros) vai arī jāiesniedz iesniegums, izmantojot elektroniskos saziņas kanālus.</p> <p>4.2. Galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālos palīdzības pabalstus, personai jāievēro procedūras posmi, kuri ir noteikti esošo saistošo noteikumu III. daļā. Šie saistošie noteikumi nemaina līdzšinējo materiālo pabalstu saņemšanas kārtību.</p> <p>4.3. Paredzētās administratīvo procedūru izmaksas:</p>

	<p>4.3.1. saimnieciskās darbības veicējiem: Nav paredzētas.</p> <p>4.3.2. fiziskajām personām: Nav paredzētas.</p> <p>4.3.3. nevalstiskā sektora organizācijām: Nav paredzētas.</p> <p>4.3.4. budžeta finansētām institūcijām: Nav paredzētas.</p>
<p>5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem</p>	<p>5.1. Pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi: Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 9.punktu pašvaldību autonomā funkcija ir nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 5.panta pirmo daļu pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi.</p> <p>5.2. Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.): Lai īstenotu saistošajos noteikumos paredzēto, Pašvaldība ir izveidojusi iestādi Aizkraukles novada Sociālais dienests, kura organizē sociālo darbu, nodrošina sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un administrēšanu un ir atbildīga par valsts deleģēto funkciju pašvaldībai sociālās aizsardzības jomā izpildi. Sociālās palīdzības pabalstu administrēšanu nodrošina Sociālās palīdzības nodaļa. Saistošo noteikumu īstenošanā iesaistīta Aizkraukles novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Finanšu un grāmatvedības nodaļa, kas veic sociālās palīdzības pabalstu izmaksu un Juridiskā nodaļa, kas sniedz konsultatīvu atbalstu saistošo noteikumu piemērošanā. Saistošie noteikumi neparedz uzlikt jaunus pienākumus vai uzdevumus esošajiem darbiniekiem, kā arī neparedz izveidot jaunas darba vietas.</p>
<p>6. Informācija par izpildes nodrošināšanu</p>	<p>6.1. Saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija: Saistošo noteikumu izpildi nodrošina Aizkraukles novada Sociālais dienests un Aizkraukles novada pašvaldības Centrālā pārvalde. Jaunu institūciju izveidi, esošo likvidāciju vai reorganizāciju saistošie noteikumi neparedz.</p> <p>6.2. Izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (nedublējot 2.sadaļā norādīto): Sociālās palīdzības pabalstu izmaksu organizē Aizkraukles novada Sociālā dienesta Sociālās palīdzības nodaļas darbinieki, kas specializējusies šo jautājumu risināšanā. Lai nodrošinātu šo darbinieku pieejamību visa novada teritorijā, sociālās palīdzības nodaļā darbu veic 13 dažāda līmeņa sociālā darba speciālisti.</p>

<p>7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana</p>	<p>7.1. Vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai: Saistošie noteikumi atstās tiešu, pozitīvu ietekmi Aizkraukles novada iedzīvotājiem. Saistošie noteikumi veicinās finansiāli labvēlīgāku stāvokli, samazinot nevienlīdzību, nabadzības un sociālās atstumtības risku. Saistošie noteikumi paredz tikai to, kas ir vajadzīgs noteikumu mērķa sasniegšanai.</p> <p>7.2. Samērīguma tests:</p> <p>7.3.1. vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti legītimā mērķa sasniegšanai: Pašvaldība nodrošina Pašvaldību likumā noteikto funkciju izpildi.</p> <p>7.3.2. vai nav saudzējošāku līdzekļu legītimā mērķa sasniegšanai: Nepaliek atbalsta apmēru.</p> <p>7.3.3. vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša: Pašvaldības rīcība izstrādājot saistošos noteikumus ir samērīga, atbilstoši pašvaldības finansiālajām iespējām.</p>
<p>8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām</p>	<p>8.1. Sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā: Sabiedrības pārstāvji nav iesaistīti konsultācijās saistošo noteikumu izstrādes procesā.</p> <p>8.2. Izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli): Saskaņā ar Pašvaldību likuma 46.panta trešo daļu saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts no 2025. gada 19.februāra līdz 2025. gada 5. martam publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai. Par saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu sabiedrības priekšlikumi vai iebildumi nav saņemti.</p>

Sēdes vadītājs,
domes priekšsēdētājs

Leons Līdums